

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет художньо-педагогічний
Кафедра театральної режисури

Назва дисципліни	МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА ЛЯЛЬКОВОГО ТЕАТРУ
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	6 кредитів / 180 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач	Шельвицька І.В.
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри	trkafedra@gmail.com
Е-mail викладача:	trkafedra@gmail.com
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації:</i> що понеділка , з 12.45 до 14.005 (2 академічні години) <i>Он лайн- консультації:</i> що понеділка з 18.00 до 20.00

Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є надання студентам базових знань з теорії акторського мистецтва лялькового театру, ознайомлення студентів з методикою роботи актора-лялькаря, організації та проведення практичних занять навчального процесу у театральних школах та підготовка студентів до роботи в професійних колективах.

1.2. Після вивчення даного курсу студенти повинні знати:

- історію виникнення театру ляльок;
- теорію акторської майстерності;
- особливості педагогічного процесу у самодіяльних лялькових театрах;
- методику проведення навчальних занять у театральній студії;

Студенти повинні уміти:

- організувати проведення акторського тренінгу;
- володіти основами композиційної побудови репетиції;
- оволодіти основами педагогічної майстерності у спілкуванні з учнями, вміння будувати спілкування у ході репетиції.

Згідно освітньо-професійної програми дисципліна займає місце в *вибіркових компонентах та включає в себе загальні та фахові компетенції, а саме:*

1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
3. Здатність працювати в команді.
4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
7. Здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі театального мистецтва для професійно досконалого володіння професією;
8. Вміння планувати і організувати творчо-виробничий процес, для забезпечення поетапності винайдення мистецького рішення драматичних вистав та постановки інших творів усіх видів і жанрів на високому художньому рівні;
9. Здатність використовувати професійно профільовані знання, уміння й навички та скеровувати роботу творчого колективу по адекватному втіленню авторського та режисерського задуму вибраними засобами відповідного мистецтва;
10. Здатність професійно володіти своїм психофізичним апаратом; працювати в умовах мистецтва та акторського ансамблю; створити антуражний ряд ролі (грим, костюм); виконати концертний номер розмовного жанру, вести концерт або масовий театралізований захід;
11. Здатність використовувати свої навички та вміння в розробці літературного, режисерського сценарію (експлікації), постановочного проекту, календарного плану створення вистави;

3. Очікувані результати навчання

Згідно Освітньо професійної програми програмні результати навчання з дисципліни історія театру включають в себе:

1. Вільно володіти основними концепціями і теоріями сучасного мистецтвознавства, зокрема таких його галузей, як історія театру, костюму, образотворчого мистецтва, теорія драми, режисура та майстерність актора.
2. Мати уявлення про специфіку суміжних галузей театального мистецтва: роботу на телебаченні, в дитячих театральних колективах та театрах ляльок, режисуру естради та масових театралізованих видовищ; історію музичної культури, кіномистецтва та інше.
3. Знати особливості художньої та педагогічної роботи в колективах різних вікових груп, знати типологію учасників, характерну для театального колективу;

4. Враховувати специфіку потреб, інтересів, мотивів художньо-творчої діяльності людей з урахуванням історичних, культурних та національних традицій у практичній діяльності;
5. Використати знання та уміння для розробки режисерського задуму вистави.
6. Знати історію та теорію театру, вміти практично застосувати знання та навички з режисури та акторської майстерності;
10. Застосувати знання з техніки та технології постановочної роботи у постановці вистави.
12. Використати знання та уміння для розробки режисерського задуму вистави;
13. Організувати навчально-виховний процес в колективі та його виконавську діяльність.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЛЯЛЬКА В ТЕАТРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ

Тема 1. Театр ляльок - вид театрального мистецтва

1. Поняття театру ляльок і історія їх виникнення.
2. Основні компоненти лялькового театру.
3. Види ляльок і їх можливості.

Тема 2. Специфіка мистецтва театру ляльок і вимоги до виховання актора-лялькаря.

1. Роль ляльки в акторському мистецтві. .
2. Функції актора та стиль роботи у виставі.
3. Акторський тренінг, як навички майстерності виконавця..
4. Етюд - початкова форма акторської майстерності.

5. Тема 3. Рух основа життя ляльки

1. Рух ляльки і його значення у виставі.
2. Знайомство з лялькою.
3. Елементи сценічної майстерності.

4. Тема 4. Основні напрями акторського мистецтва лялькаря

1. Робота над образом на основі ретельного вивчення ляльки.
2. Визначення тих чи інших нюансів руху, необхідних акцентів, які промовляє за ляльку актор.
3. Використання допоміжних матеріалів у створенні образу.
4. Пошук і визначення ракурсів ляльки найбільш переконливих для виявлення емоцій.
5. Вибір ритму, рухів і мови.

Тема 5. Знайомство з лялькою

1. Рухи ляльки: поява на ширмі, рівень, хода, біг, нахили, присідання.
2. Спілкування з партнерами.

Тема 6. Слово, рух і створення ляльки

1. Репетиція на ширмі з лялькою, рухи ляльки що говорить.
  2. Робота над текстом, вправи з реквізитом.
  3. Робота по створенню ляльок: грим ляльки, підбір костюму, доробки рук і ніг.
  4. Вивчення свого обличчя , його переваги та недоліки.
  5. Фіксація правильного овалу обличчя при допомозі світлих та темних кольорів гриму.
  6. Корекція форми носа , очей , губ при допомозі фарб, гумозу , підтяжок та інших допоміжних матеріалів.
7. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА-ЛЯЛЬКАРЯ

Тема 7. Робота на ширмі з лялькою

1. Робота над виставою.
2. Малюнок ролі.
3. Дія лялькового персонажу в запропонованих обставинах.
4. Ставлення кожного персонажу до дії, що відбувається на ширмі.

Тема 8. Етюди на матеріалах вистави

1. Виготовлення декорацій.
2. Робота з лялькою (рух і текст).
3. Музичні заняття.

Тема 9. Акторський тренінг як навички майстерності виконавця

1. Проведення тренінгу з майстерності актора театру ляльок.
2. Використання предметів в етюдах.
3. Мікрономери одиночні, парні.

Тема 10. Робота з лялькою типу «Петрушка»

1. Методи роботи з лялькою типу "петрушка".
2. Постава, хода, рівень ляльки.
3. Положення, функції пальців руки, що керують лялькою.
4. Органічність словесної, фізичної дій.

Тема 11. Етюди для рук

1. Етюди для рук в рукавичці.
2. Використання предметів в етюдах.
3. Мікрономери для рук.

Тема 12. Виготовлення ляльки-рукавички

1. Основні етапи роботи над лялькою-рукавичкою.
2. Грим ляльки, підбір костюму, доробки рук і ніг.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабич Н. Основи культури мовлення – Львів : Світ, 1990. – 178 с.
2. Богуцький Г. «Театральна майстерність» ст. 86, 87, 88, 89, 90, К., 2005.
3. Васіна Л. Музично-драматичний театр «О!» Програма діяльності // Позашкілля. – 2007. - №4. – с.15-16.
4. Ворожейкіна О. Театр для малюків (початкова, середня школа) Харків «Видавнича група» «Основа» 2010.
5. «Де живе жар-птиця» Іван Гурін. Київ, «Веселка», 2000.
7. Журнал «Позакласний час» №17-18 2006.
8. «Загадки», Київ, Видавництво «Дніпро», 1999.
9. Куликова Л. Виховуємо театром // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2008. - №5. – с. 14-15.
10. Никитин Ю. «В игре слова», Киев, Реклама, 1998.
12. Рєпін В. Театр як життя. Матеріали до історії театру в Білій Церкві // Упоряд. В.О.Іванців. – Біла Церква. – 2008. – с.192.
13. Станіславський К. Робота актора над собою. – К. Мистецтво. – 1953. – 54с.
14. «Семиліточка» (українські народні казки у записах та публікаціях письменників ХІХ-поч. ХХ ст., Київ, «Веселка», 1990.
15. Театральна майстерність / З. Г. Богуцький // Позакласний час. - 2006. - №17/18 .
16. Шумаді Н. «Народ скаже, як зав'яже» (українські народні прислів'я, приказки, загадки, скоромовки). Київ, «Веселка», 1995.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- виконання домашніх завдань
- виконання завдань самостійної роботи

Види та методи навчання і оцінювання

На залік виноситься практична робота з майстерності актора лялькового театру. (Етюд з лялькою) Студенти повинні показати досконале володіння формою та змістом, вмінням донести до глядача надзавдання номера, вміло користуватись виразними засобами, використовуючи світло, музичне оформлення, елементи костюмів та реквізиту.

Система та критерії оцінювання у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати,			

			систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове

оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ (*за наявності) та оцінка за екзамен.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Здобувачам вищої освіти необхідно зареєструватись в системі CMS MOODLE, отримавши кодове слово, де розміщені опорні конспекти лекцій, завдання та методичні вказівки до виконання лабораторних робіт, завдання для самостійної роботи та тести.

Присутність на заняттях не обов'язкова для студентів, які навчаються за індивідуальною та дуальною формою навчання, офіційно працевлаштовані і мають дозвіл від деканату на вільне відвідування занять.

Дозволяється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час занять, окрім тих, де проводиться тестування.

Несвоєчасне виконання завдань самостійної роботи не вітається: виставляються нульові бали без права перездачі.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.